

Storia

Credenze

Spiritualità

Riti

Morale

Escatologia

Statistiche

EBRAISM

iRL2 FILOSOFIA DELLA RELIGIONE

Sr. Cristina Valea Sobrino

Storia

Abramo il
primo
patriarca

L'alleanza
sul Sinai

La diaspora

Abramo

- Capostipite di: **ebraismo**, cristianesimo, islam.
- Primo ad accettare la **RIVELAZIONE**.
- Alleanza = Cambio di nome: Abram - Abraham + Circoncisione.

Storia

Abramo il
primo
patriarca

L'alleanza
sul Sinai

La diaspora

L'Alleanza sul Sinai

- Tra Dio e il popolo ebraico = Consegnà a Mosè delle **TAVOLE DELLA LEGGE**.
- Alleanza = YHVH unico Dio + Dieci Parole.
- Alleanza messa alla prova = traversia nel deserto.

Storia

Abramo il
primo
patriarca

L'alleanza
sul Sinai

La diaspora

- 70 d.C. ● Diaspora
- 1215 ● Contrasegno
- 1516 ● Ghetto ebraico
- 1853 ● Ineguaglianza razza
- 1881-1921 ● Pogrom
- 1935-1938 ● Leggi razziali
- 1945 ● Shoah
- CVII - Eliminata
acusa deicidio

Storia

Abramo il
primo
patriarca

L'alleanza
sul Sinai

La diaspora

Storia

Credenze

Spiritualità

Riti

Morale

Escatologia

Statistiche

EBRAISM

iRL2 FILOSOFIA DELLA RELIGIONE

Sr. Cristina Valea Sobrino

Credenze

יהוה

Ortodossi

Ricostruzionisti

YAHVEH

Riformati

Conservatori

YAHVEH

- Nome di Dio "impronunciabile" Tetragramma YHWH.
- ADONAI "Signore".
- E' il Dio che ha liberato il popolo ebraico dall'Egitto.
- Dio ebraico o universale?

Credenze

- Fede in un solo Dio, Creatore e Signore dell'Universo.
- Fede nel perdono di Dio, che toglie il peccato.
- Fede nell'Alleanza di Dio con il suo popolo.
- Fede in tutto ciò che è scritto nella Torah.
- Fede in un futuro messianico di pace, di giustizia e di abbondanza.

YAHVEH

- Nome di Dio "impronunciabile" Tetragramma YHWH.
- ADONAI "Signore".
- E' il Dio che ha liberato il popolo ebraico dall'Egitto.
- Dio ebraico o universale?

Credenze

יהוה

Ortodossi

Ricostruzionisti

YAHVEH

Riformati

Conservatori

Ortodossi

- Unici eredi tradizione ebraica.
- Ebreo = nasce da madre ebrea o chi si converte all'Ebraismo secondo la legge e tradizioni ebraiche.
- No ESOGAMIA.
- Torah + Talmud + Mishnah.

Credenze

יהוה

Ortodossi

Ricostruzionisti

YAHVEH

Riformati

Conservatori

Ricostruzionisti

- Mordecai Kaplan.
- Primi anni del XX secolo.
- Respinge Messia personale ed era messianica.
- Gli essere umani = contribuire a un mondo futuro migliore.
- Parità tra uomini e donne.
- Rito "bat mitzvah" (1922).

Credenze

יהוה

Ortodossi

Ricostruzionisti

YAHVEH

Riformati

Conservatori

Riformati

- Germania XIX secolo.
- No circoncisione e regole alimentari.
- Sinagoghe = Templi.
- Principi = Dio, Torah, Israele.
- Tikium Olam: riparazione del mondo.
- Linea patrilineale.
- Parità uomini e donne.

Credenze

יהוה

Ortodossi

Ricostruzionisti

YAHVEH

Riformati

Conservatori

Conservatori

- Stati uniti primi anni del '900.
- Conserva elementi essenziali ebraismo tradizionale con modernizzazione delle pratiche religiose.
- Shabat + regole alimentari.
- 1985 = donne rabbino.

Credenze

יהוה

Ortodossi

Ricostruzionisti

YAHVEH

Riformati

Conservatori

Storia

Credenze

Spiritualità

Riti

Morale

Escatologia

Statistiche

EBRAISM

iRL2 FILOSOFIA DELLA RELIGIONE

Sr. Cristina Valea Sobrino

Spiritualità

Fonti

Luoghi

Preghiera

IL TANAKH

- **Torah:** la "Legge" = 5 libri
- **Nebim:** i "Profeti" = 21 libri
- **Ketubim:** gli "Scritti" = 13 libri

LA TORAH

IL TALMUD: insegnamento = dottrina religiosa e giuridica dell'ebraismo.

I libri

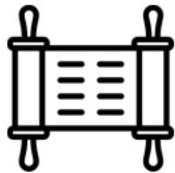
- Genesi: **Bereshit** "In principio"
- Esodo: **Shemot** "Nomi"
- Levitico: **Vayikra** "Egli chiamò"
- Numeri: **Bamidbar** "Nel deserto"
- Deuteronomio: **Devarim** "Parole"

IL TANAKH

- **Torah:** la "Legge" = 5 libri
- **Nebim:** i "Profeti" = 21 libri
- **Ketubim:** gli "Scritti" = 13 libri

LA TORAH

IL TALMUD: insegnamento = dottrina religiosa e giuridica dell'ebraismo.

Sefer Torah

- Scritta a mano su pergamena.
- Attaccata a 2 aste di legno provviste di manici.
- Rotoli ricoperti di tessuto in velluto o cofanetto con 2 porte.
- In cima ai 2 asti = ornamenti metallici circondati da 1 corona.
- Yad: indice per leggere il testo.

IL TANAKH

- **Torah:** la "Legge" = 5 libri
- **Nebim:** i "Profeti" = 21 libri
- **Ketubim:** gli "Scritti" = 13 libri

LA TORAH

IL TALMUD: insegnamento = dottrina religiosa e giuridica dell'ebraismo.

Lettura

- In sinagoga: lunedì, giovedì, lo Shabbat, feste, primo giorno del mese, giorni di digiuno.
- Viene letta in un anno. Ciclo = **Simhat Torah**.
- Si porta in processione.
- Fedeli in piedi e chiamati a "salire alla Torah".

IL TANAKH

- **Torah:** la "Legge" = 5 libri
- **Nebim:** i "Profeti" = 21 libri
- **Ketubim:** gli "Scritti" = 13 libri

LA TORAH

IL TALMUD: insegnamento = dottrina religiosa e giuridica dell'ebraismo.

Spiritualità

Fonti

Luoghi

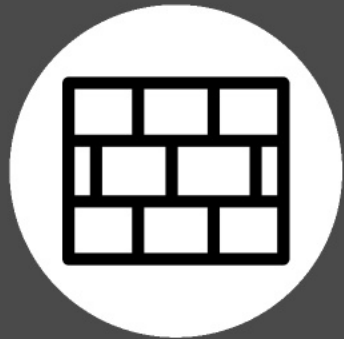
Preghiera

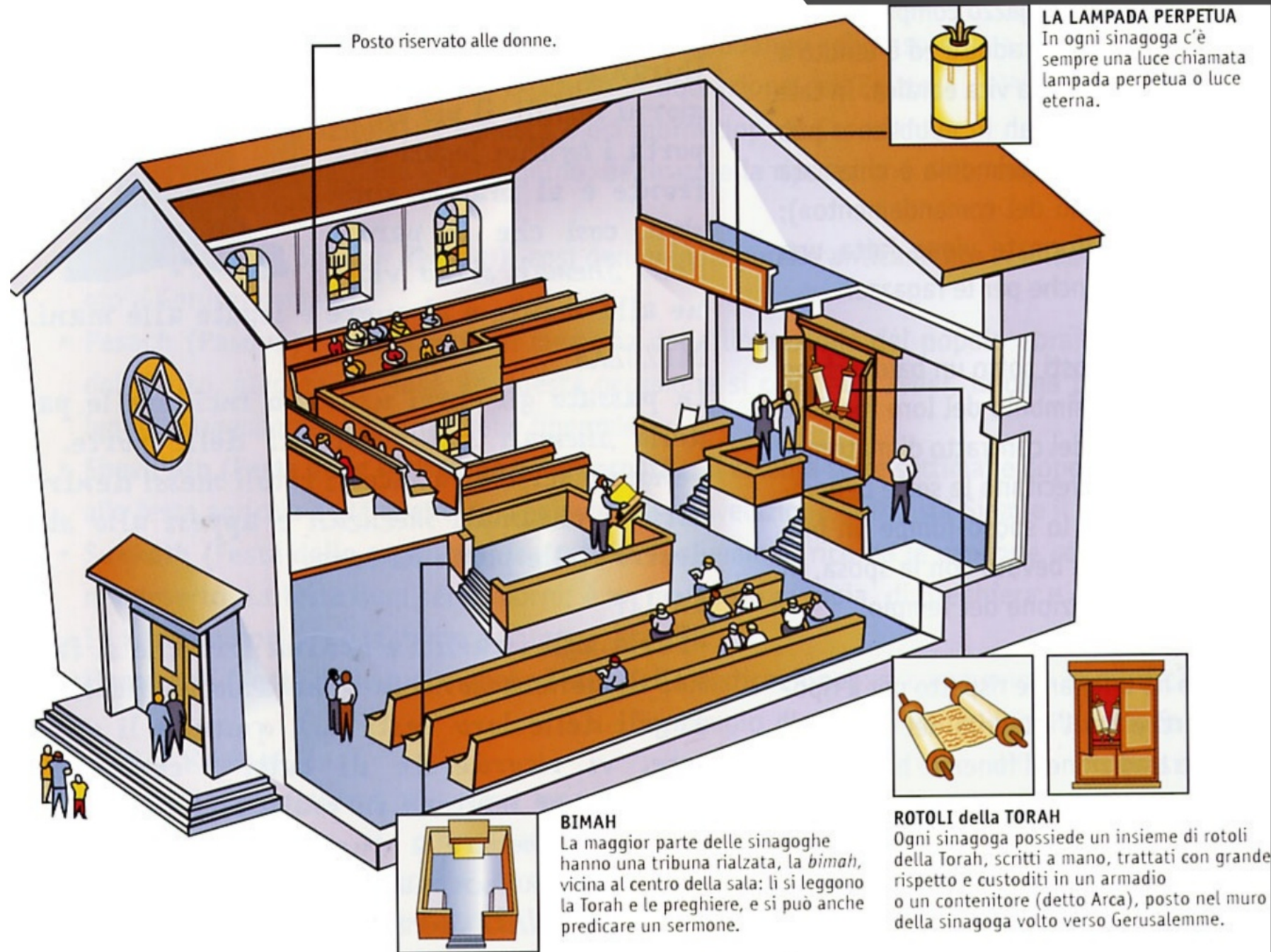
LA SINAGOGA

Bet kneset: casa dell'assemblea
Esilio Babilonese (597-537 a.C.)
dopo distruzione del **PRIMO**
TEMPIO.

IL MURO DEL PIANTO

Posto riservato alle donne.

LA LAMPADA PERPETUA

In ogni sinagoga c'è sempre una luce chiamata lampada perpetua o luce eterna.

BIMAH

La maggior parte delle sinagoghe hanno una tribuna rialzata, la *bimah*, vicina al centro della sala: lì si leggono la Torah e le preghiere, e si può anche predicare un sermone.

ROTLI della TORAH

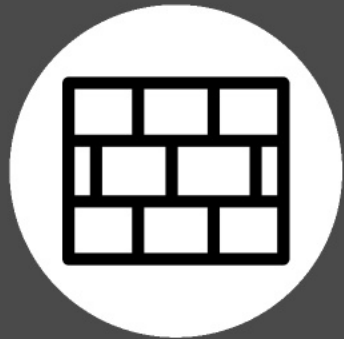
Ogni sinagoga possiede un insieme di rotoli della Torah, scritti a mano, trattati con grande rispetto e custoditi in un armadio o un contenitore (detto Arca), posto nel muro della sinagoga volto verso Gerusalemme.

LA SINAGOGA

Bet kneset: casa dell'assemblea
Esilio Babilonese (597-537 a.C.)
dopo distruzione del **PRIMO**
TEMPIO.

IL MURO DEL PIANTO

Ha-Kotel Ha-Maaravi

- Unico reperto rimasto del **SECONDO TEMPIO**.
- Chiedere l'arrivo del Messia, il ritorno degli esiliati, la ricostruzione del tempio.
- Due aree: donne /uomini.
- Shabbat e feste: Sukkot, Pesach e Shavuot = benedizione sacerdotale

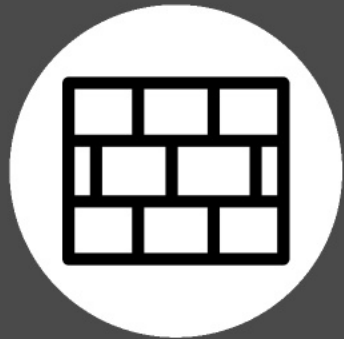

LA SINAGOGA

Bet kneset: casa dell'assemblea
Esilio Babilonese (597-537 a.C.)
dopo distruzione del **PRIMO**
TEMPIO.

IL MURO DEL PIANTO

Spiritualità

Fonti

Luoghi

Preghiera

lo SHABBAT

'arvit - serale

sharit - mattutina

mincha - pomeridiana

- lo **SHEMA'**: "Ascolta Israele il Signore è nostro Dio. Il Signore è uno ..."
- la 'amidah - in piedi
- il qaddish - santificazione

שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד ואהבה את
יהוה אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך והיו
הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך ושונתם
לבבך ודברתם עם בשבתך בביתך ובכל דרך
ובשכבך ובקומך וקשרתם לאות על ירך והיו לטעפת
בין עיניך וכתבתם על מזוזת ביתך ובשערך
והיה אם שמע השמעו אל מצותי אשר אנכי
מצוה אתכם היום לאהבה את יהוה אלהיכם ולעבדו
בכל לבבכם ובכל נפשכם ונתתי מטר ארצכם בעתו
זרה ומלקיש ואספת דגון ותירשך ויצהרך ונתתני
עקב בשדה לבהמתך ואכלת ושבעת השמרו לכם
כן יפתה לבבכם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים
והשיתחיתם להם וזרה את יהוה בכם ועשר ארצות
השמים ולא יהיה מטר והאדמה לא תתן את יבולתה
ואבדתם מהרה מעל הארץ הטובה אשר יהוה נתן לכם
וישמרתם את דברי אלה על לבבכם ועל נפשכם וקשרתם
אתם לאות על ידכם והיו לטעפת בין עיניכם ולמדתם
אתם את בניכם לדבר עם בשבתך בביתך ובכל דרך
בדרך ובשכבך ובקומך וכתבתם על מזוזות ביתך
ובשערך למועז ירבן ימיכם ובניכם על האדמה
אשר נשבע יהוה לאבותיכם להם כימי השמים
על הארץ

lo SHABBAT

Shevat - cessare qualsiasi attività lavorativa. Astensione di qualsiasi atto creativo. Recitazione **Kiddush**, accensione lampada sabbatica, indossare abiti migliori; a tavola, **bichiere di vino** per la santificazione, **pani e candele del sabato**, cibi prelibati ...

lo SHABBAT

'arvit - serale

sharit - mattutina

mincha - pomeridiana

- lo **SHEMA'**: "Ascolta Israele il Signore è nostro Dio. Il Signore è uno ..."
- la 'amidah - in piedi
- il qaddish - santificazione

שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד ואהבה את
יהוה אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך והיו
הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך ושונתם
לבבך והנרתה גם בשבתך בביתך ובכל דרך
ובשכבך ובקומך וקשרתם לאות על ירך והיו לטעפת
בין עיניך וכתבתם על מזוזת ביתך ובשערך
והיה אם שמע השמעו אל מצותי אשר אנכי
מצוה אתכם היום לאהבה את יהוה אלהיכם ולעבדו
בכל לבבכם ובכל נפשכם ונתתי מטר ארצכם בעתו
זרה ומלקיש ואספת דגון ותירשך ויצהרך ונתתיו
עקב בשדה כבהמתך ואכלת ושבעת השמרו לכם
כן יפתה לבבכם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים
והשיתויתם להם וזרה את יהוה בכם ועשר ארצו
השמים ולא יהיה מטר והאדמה לא תתן את יבולתה
ואבדתם מהרה מעל הארץ הטובה אשר יהוה נתן לכם
וישמתם את דברי אלה על לבבכם ועל נפשכם וקשרתם
אתם לאות על ידכם והיו לטעפת בין עיניכם ולמדתם
אתם את בניכם להנרת גם בשבתך בביתך ובכל דרך
בדרך ובשכבך ובקומך וכתבתם על מזוזות בידרך
ובשערך למועז ירבן ימיכם ובניכם על האדמה
אשר נשבע יהוה לאבותיכם להם כימי השמים
על הארץ

Spiritualità

Fonti

Luoghi

Preghiera

Storia

Credenze

Spiritualità

Riti

Morale

Escatologia

Statistiche

EBRAISM

iRL2 FILOSOFIA DELLA RELIGIONE

Sr. Cristina Valea Sobrino

Riti

Il ciclo
della vita

Festività

Kasherut

MIKVÈ - Bagno rituale

MILA' - Circoncisione

IL PIDION HA-BEN E ZEVED HA-BAT

BAR E BAT MIZVA'

IL MATRIMONIO: Erusin - Nissuin

L'AVELUT - il lutto

Riti

Il ciclo
della vita

Festività

Kasherut

ROSH HA-SHANA: Capodanno

YOM KIPPUR:

"Giorno dell'Espiazione"

SUKKOT: "delle Capanne"

Hanukkah: "delle Luci"

Purim: "delle Sorti"

PESACH: Pasqua

SHAVUOT: "delle Settimane",
"della Mietitura; "delle Primizie"

Riti

Il ciclo
della vita

Festività

Kasherut

"Adeguatezza"

Tavola = mezzo di espiazione

- Pane (lechem) + sale (melach) = Dio non è rigoroso con noi ma MISERICORDIOSO.
- 3 tipi di cibi:
 - A base di carne
 - Parve "neutrali"
 - A base di latte

Sangue
Lievito - Pesach

Riti

Il ciclo
della vita

Festività

Kasherut

Storia

Credenze

Spiritualità

Riti

Morale

Escatologia

Statistiche

EBRAISM

iRL2 FILOSOFIA DELLA RELIGIONE

Sr. Cristina Valea Sobrino

Morale

משנה תורה

היא היד החזקה להרמכם וצל
עם השנות הראבד זל ומניד משנה ועם כסף משנה
לנאון המופלא במהרר זוסף קארו נרו

והרשנו בחלק ראשון התמונות השייכות בפירוש הלכות קדוש החדש ועוד.
הוספנו על ההלכות הנזכרות פירוש מהרר לוי ז' חביב זל

הכל הונה עם רוב העיון והסקירה בהעתק הבא מצד חלכב וגם בהעתק מעיון ומנה
מישיבת מצרים ועם תוספת כמה חסרונות שהיו במגיד משנה
ובחשנות סרפוסים הראשונים.

המסמנו עליו ספתח ברזל וכחך ידים עניו כל אליו וסכת
ולחם משנה ולקטו יום יום:

חלק שני

הם ספרנו למשנת כעונת ספר עשירי אלוטוסובלמלרין
על יד סקטן סליב בניין

שנת שלד לפק

פה ויניציאה

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י קיים תשס"ז

Halakhah

Haggadah

Morale

משנה תורה

היא היד החזקה להרמכם וצל
עם השנות הראבד זל ומניד משנה ועם כסף משנה
לנאון המופלא במהרר זוסף קארו נרו

והרשנו בחלק ראשון התמונות השייכות בפירוש הלכות קדוש החדש ועוד.
הוספנו על ההלכות הנזכרות פירוש מהר"ר לוי ז' חביב זל

הכל הונה עם רוב העיון והסקירה בהעתק הבא מצד חלכ' וגם בהעתק מעיון ומנה
מישיבת מצרים ועם תוספת כמה חסרונות שהיו במגיד משנה
ובחשנות סרפוסים הראשונים.

המסמנו עליו ספתח ברזל וכחך ידים עיני כל אליו וסכת
ולחם משנה ולקטו יום יום:

חלק שני

הם ספרנו למשנת כעשית ספר עשירי אלוטוסובאלרין
על יד סקטן סליב בניין

שנת שלד לפק

פה ויניציאה

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י קיים תשס"ז

Halakhah

Haggadah

Haggadah

- "narrazione" - "parola narrativa"
- compendio omelie rabbiniche che incorporano il folclore, gli aneddoti storici, le esortazioni morali, e i consigli pratici in vari campi, dagli affari alla medicina.

Morale

משנה תורה

היא היד החזקה להרמכם וצל
עם השנות הראבד זל ומניד משנה ועם כסף משנה
לנאון המופלא במהרר זוסף קארו נרו
והרשנו בחלק ראשון התמונות השייכות בפירוש הלכות קדוש החדש ועוד.
הוספנו על ההלכות הנזכרות פירוש מהר"ר לוי ז' חביב זל
הכל הונה עם רוב העיון והסקירה בהעתק הבא מצד חל"ב וגם בהעתק מעיון ומנה
מישיבת מצרים ועם תוספת כמה חסרונות שהיו במגיד משנה
ובחשנות סרפוסים הראשונים.

המסמנו עליו ספתח ברזל וכחב ידים עניו כל אליו וסכת
ולחם משנה ולקטו יום יום:

חלק שני

הם ספרנו למשנת כעשית ספר עשירי אלוטוסובלמלרין
על יד סקטן סליב בניין

שנת שלד לפק

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י קיים תשס"ז

פה ויניציאה

Halakhah

Haggadah

Storia

Credenze

Spiritualità

Riti

Morale

Escatologia

Statistiche

EBRAISM

iRL2 FILOSOFIA DELLA RELIGIONE

Sr. Cristina Valea Sobrino

Escatologia

Il Mashiach

Il Mondo a
Venire

Il Giorno
del
Giudizio

Il Mashiach

- **"Il Re unto"**: leader umano e re ebraico che riscatterà Israele nella "Fine dei giorni" e che la condurrà verso un'era messianica di pace e prosperità sia per i vivi che per i morti.
- **Ortodossi**: Messia personale discendente dalla stirpe di Davide.
- **Conservatori**: Era messianica.
- **Riformati**: Redenzione.
- **Ricostruzionisti**: Futuro migliore.

Escatologia

Il Mashiach

Il Mondo a
Venire

Il Giorno
del
Giudizio

Il Mondo a Venire

- **Ortodossi:** Resurrezione = i giusti ottengono la loro vera ricompensa e i malvagi la loro meritata punizione. Dio d'amore non permette all'ingiustizia di vincere.
- **Conservatori:** conoscenza limitata di ciò che comporta.
- **Riformisti e Ricostruzionisti:** "agli occhi di Dio, l'impegno e la partecipazione sono superiori al risultato e alla perfezione."

Escatologia

Il Mashiach

Il Mondo a
Venire

Il Giorno
del
Giudizio

Il Giorno del Giudizio

Ogni anno a Yom Kippur
Rabbini divisi:

- dopo la resurrezione dei morti.
- non ce ne sia bisogno = grazie a Yom Kippur.
- quando si muore.
- si applicherà solo alle nazioni gentili e non al popolo ebraico.

Escatologia

Il Mashiach

Il Mondo a
Venire

Il Giorno
del
Giudizio

Storia

Credenze

Spiritualità

Riti

Morale

Escatologia

Statistiche

EBRAISM

iRL2 FILOSOFIA DELLA RELIGIONE

Sr. Cristina Valea Sobrino

Statistiche

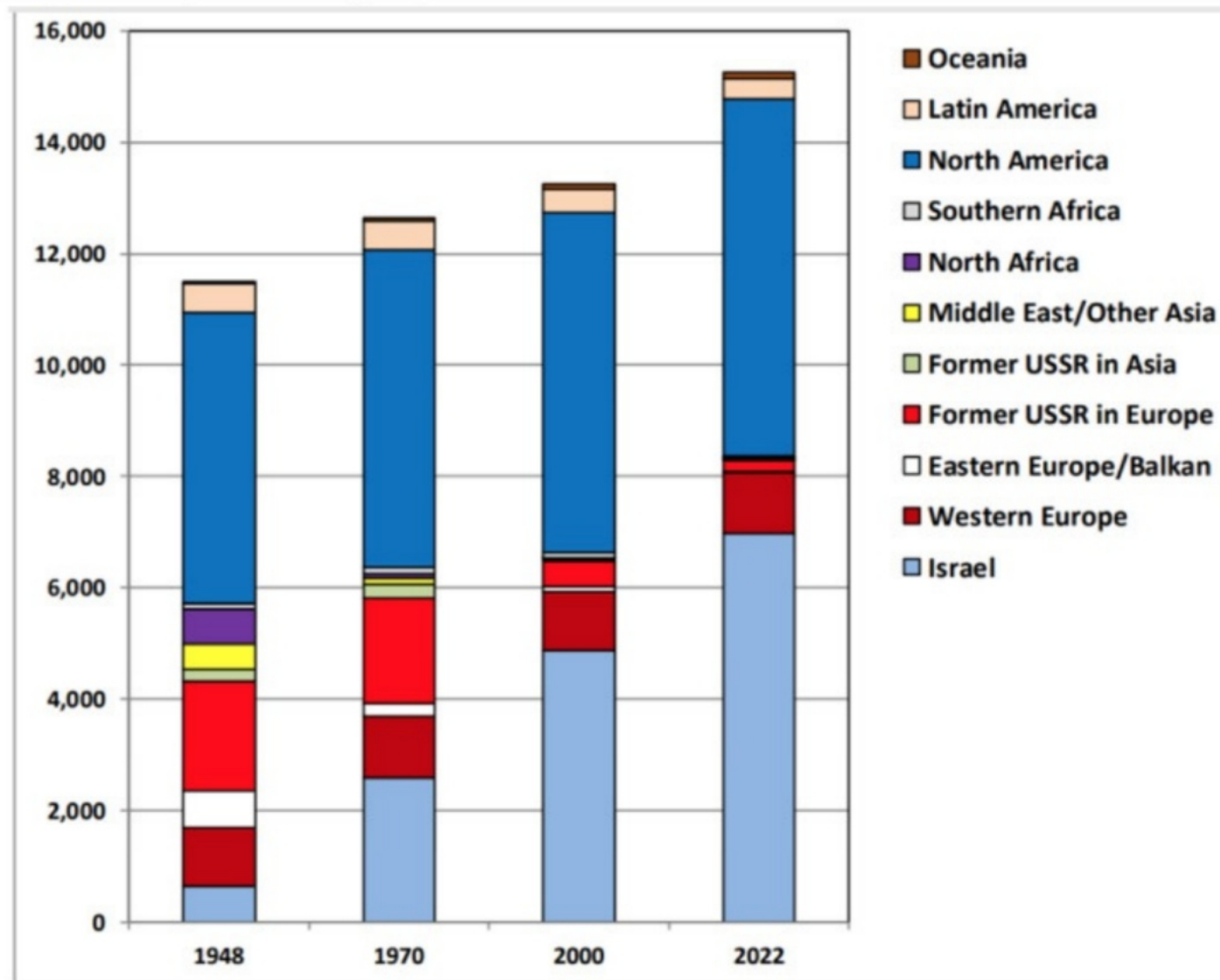
Una
comunità
nel mondo

Volti noti

I numeri

- 15 milioni
- 7 Israele
- 6,4 Nord America
- 2 Francia,
- Gran Bretagna,
- Germania,
- Argentina.
- 2 per mille.

Figura 2 – Distribuzione della popolazione ebraica per regione, 1948, 1970, 2000 e 2022
(Valori in migliaia)

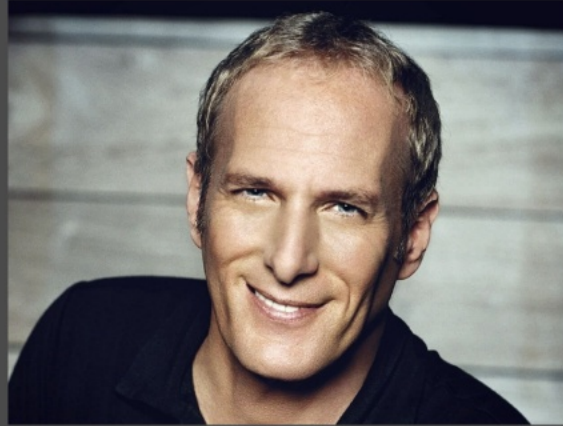
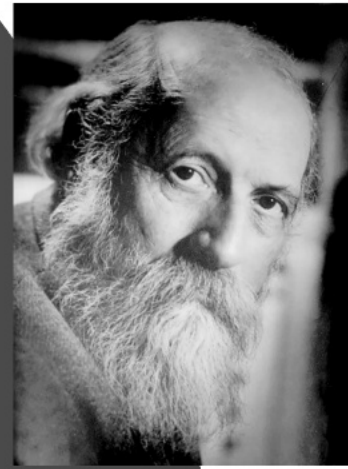
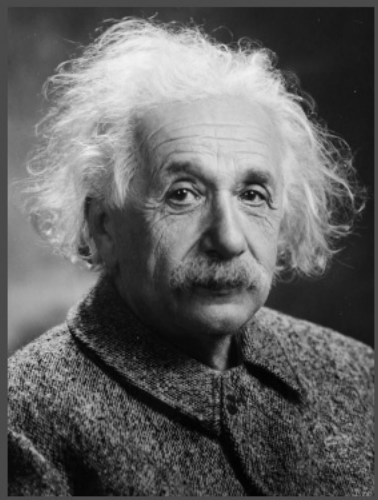
Fonte: Sergio DellaPergola, *World Jewish Population, 2022*, in *American Jewish Year Book*, 2022

Statistiche

Una
comunità
nel mondo

Volti noti

Statistiche

Una
comunità
nel mondo

Volti noti

Storia

Credenze

Spiritualità

Riti

Morale

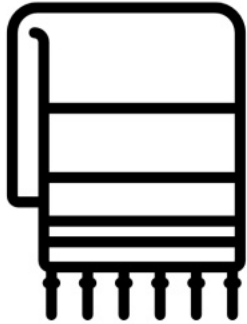
Escatologia

Statistiche

EBRAISM

iRL2 FILOSOFIA DELLA RELIGIONE

Sr. Cristina Valea Sobrino

Storia

Credenze

Spiritualità

Riti

Morale

Escatologia

Statistiche

EBRAISM

iRL2 FILOSOFIA DELLA RELIGIONE

Sr. Cristina Valea Sobrino